

onbekendefoto

'Wegens onge oefendheid'

De burgerlijke stand danken we aan Napoleon, nu twee eeuwen geleden. Elke week op deze plek een verhaal rond een familienaam.

De inwoners van Mantgum moesten na de afkondiging van het namenbesluit naar Jorwerd reizen om zich te laten registreren. Theo Kuipers, werkzaam bij Tresoar en woonachtig in Mantgum, heeft uitgezocht hoe dat ging bij de Mairie ('gemeente') Jorwerd.

„Voor 1811 gebruikte slechts een enkeling een familienaam. Velen noemden zich naar hun vader. Maar ook plaatsaanduidingen, beroepen en bijnamen werden gebruikt om zich van elkaar te onderscheiden.”

Mantgum had een bescheiden aantal inwoners. Dat verklaart

volgens Kuipers het aantal van 43 gezinshoofden die een familienaam lieten noteren. „Een aantal van hen kon de naam die door de ambtenaar werd opgeschreven niet eens controleren. Zij konden simpelweg niet lezen en ook een handtekening moest soms achterwege blijven ‘wegens onge oefendheid’.”

Kuipers heeft de gekozen

namen op een rijtje gezet en constateert dat bijna 65 procent van de Mantgumers een naam koos die eindigde op a. In elf gevallen werd gekozen voor een familienaam die verwijst naar een voornaam. In drie gevallen is sprake van een spoor naar oude Friese voornamen. Het gaat hier om de familienamen Byema (Beye, Baye, Baaye), Jorna

(Jorn, Jurn) en Algera (Alger):

Ook de vernoeming naar de plek waar men woonde of vandaan kwam, was in trek bij de Mantgumers. Zeventien gezinshoofden kozen voor een familienaam die verwijst naar een plek. De Hegedyk was het meest in trek. Minne Rinzes en zijn zoon Rinze Minnes kozen beiden voor Hogedijk. Thijs Jacobs vond de Hegedyk eerder lang dan hoog en noemde zich Langedijk.

Abraham Jacobs hield het simpel, hij noemde zich kortweg Dijkstra. Maar niet alle bewoners van de Hegedyk lieten zich door deze oude Slaperdijk inspireren. Yme Jans die ook aan de Hegedyk woonde noemde zich Bosma. Een reden is daarvoor moeilijk te bedenken. Veel bomen, laat staan een bos, stonden er niet in Mantgum.

HANS WILLEMS

Bron: Tresoar